

Trikoloren ska vaka stolt över Frankrike och få ungdomarna att känna sig delaktiga i republikens värderingar. Allmänhetens stöd är stort för lägren men kritiker pratar om indoktrinering.

Fransk patriotism eller indoktrinering?

Under två sommarveckor har 2 000 franska 15- och 16-åringar varit på läger för "allmän nationell samhällstjänst" - SNU.

Kritikerna talar om vattenkammad indoktrinering.

Tillskyndarna talar om patriotism och vikten av att lära ut republikens värderingar.

Opinionsmätningarna visar ett massivt stöd. 80 procent för och 20 procent emot.

Vad sägs om att mitt under sommaren under 15 dagar flytta långt hemifrån, ha mobilen avstängd under 23 av dygnets 24 timmar, leva i en marinblå uniform och varje morgon, prick klockan åtta strax efter frukost, ställa sig på gården och sjunga nationalsången medan trikoloren hissas?

Mossigt?

Nej, det tycker inte president Emmanuel Macron som redan under sin presidentvalkampanj 2017 ville engagera landets ungdomar för franska värderingar och skapa en patriotisk samhörighetskänsla oavsett bakgrund eller var man bor. Helt enkelt att riva gränser och socialt utanförskap.

I två veckor har 2 000 ungdomar med olika bakgrund fått lära sig leva tillsammans för att få det franska att bli gemensamt närmre. Alla har samma kläder, ingen ska få sticka ut.

Allt sker inom ramen för SNU som står för *Service National Universel*. Märk väl att Macron talar om patriotism och inte nationalism.

"Det handlar om att ge ungdomen en möjlighet att vara tillsammans för ett gemensamt mål och bryta ner alla sociala barriärer", har han bland annat sagt.

Obligatorisk samhällstjänst? Det egentliga målet för Macron är att på sikt göra samhällstjänsten obligatorisk för uppåt 800 000 franska ungdomar. Men kritiken i de egna politiska leden över gigantiska kostnader har gjort att man till en början ska se det som ett försiktigt försöksprojekt.

Obligatorisk samhällstjänst?

Det egentliga målet för Macron är att på sikt göra samhällstjänsten obligatorisk för uppåt 800 000 franska ungdomar. Men kritiken i de egna politiska leden över gigantiska kostnader har gjort att man till en början ska se det som ett försiktigt försöksprojekt.

Bara den här första satsningen kostar franska staten ungefär 2 000 euro per deltagare.

I år har 13 av landets departement varit engagerade. Nästa år blir det flera. Av de sammanlagt 4 000 pojkarna och flickorna som sökte till SNU, valdes hälften ut, inklusive ett 50-tal rörelsehindrade. Deltagarna har bott i sommarstängda skolor, sporthallar och på en del universitetsområden.

Kritikerna på vänsterkanten tycker mest att det handlar om vattenkammad extremism och anklagar presidenten för att militarisera landets ungdomar i en påtvingad nationalism. Dock, helt klart verkar presidenten ha opinionen på sin sida.

Under 23 av dygnets 24 timmar är mobilen avstängd för att tonåringarna ska lära sig samtala och samarbeta.

Starkt opinionsstöd

En mätning presenterad i franska tidningen *Le Point* visar att 80 procent av de tillfrågade tycker att SNU-läger är bra medan 20 procent tycker det är dåligt. I en annan mätning, presenterad i *Le Parisien* och som riktade sig till ungdomar mellan 15-25 år, svarade 74 procent att det var en bra idé.

Tillskyndarna talar om att det är hög tid att ge franska ungdomar framtidsstro och att de ska kunna påverka sina egna liv inom ramen för den franska republikens värderingar. Det handlar om att få ut dem ur sina inkapslade sociala och religiösa tankesfärer och nyfikenheten öppna upp ögonen för det som ligger utanför.

Så vad har de fått uppleva?

Bland annat att intressera sig för andra jämnåriga och samarbeta i grupp oavsett om man kommer från en nedsliten *banlieu*, en förort utanför Paris, eller från ett burget medelklassområde i Cannes. I första hand har tonåringarna fått arbeta och leva tillsammans i grupper om tio för att skapa

social samhörighet och förståelse. Uniformen i marinblått med skärm-mössa är densamma för alla för att ingen ska kunna glänsa i märkeskläder.

Omfattande ämnesprogram

På programmet och utbildningen har det handlat mycket om sport, fysiska aktiviteter samt ämnen som första hjälpen, hur man arrangerar skallgång, konsten att läsa en karta, hur man bekämpar skogsbränder, livräddning, att stå upp och skydda sig mot terrorismen och inte minst alla miljö- och klimatpolitiska utmaningar. Men även diskussionsämnen om kvällarna hur man genomskådar *fake news*, jämställdheten mellan könen och hur man bekämpar sexuell diskriminering.

Fransk allmän värnplikt är helt utfasad sedan 2001 så de där obligatoriska strukturerna finns inte längre. För övrigt är Emmanuel Macron den förste franske presidenten som inte gjort militärtjänst. Sista inkallelseomgången kom nämligen 1996 och då var han för ung.

Emblemet med bostäverna "SNU" står för "Service National Universel". Högst upp i den röda cirkeln står även "jeunesse engagée" - engagerad ungdom.

Att återinföra fransk värnplikt är så klart både omöjligt och onödigt. Yrkesarmén är stor och omfattande. Och det är just på grund av detta faktum som Macron vill ha något nytt strukturerat för landets ungdomar att luta sig emot - SNU.

Tappade sugar och enklavism

Därför brinner han för att återuppväcka samhörigheten i samhället genom de unga som han tycker går förlorade i tappade sugar, parallellsamhällen och enklavism. För honom handlar det om att gemensamt värna och vårda värderingarna i den femte republiken. För detta är patriotismen

Att lära sig konstruera bårar är en del i utbildningen om första hjälpen. Men man lär sig så mycket mer, om exempelvis jämlikhet och hur man genomskådar "fake news".

det sammanhållande kittet. INTE nationalism.

Enligt Macron handlar det om att varje liten individ genom en patriotisk handling kan göra skillnad för sitt land. Det är alltså inte bara en fråga om att få, utan att kunna ge! Rättigheter i ett land är alltid kopplade till skyldigheter!

Sociala hjälpprojekt

Nu sker utvärderingar av vad sommarrens läger inneburit. Tillskyndarna fokuserar på den skapade "vi-andan" medan kritikerna hittat fall av kollaps och fysisk utmattning. Dessutom fortsätter projektet genom ytterligare en tvåveckorsperiod senare i år där ungdomarna får arbeta i mer lokala projekt, exempelvis sociala hjälpprojekt.

"Det hela möjliggör för unga människor att skapa nya relationer och utveckla sin roll i samhället", skriver regeringen i en kommentar.

Nästa år är det nya läger. Och troligtvis flera.

Jan-Olof Bengtsson
jolof.bengtsson@telia.com